

Les entitats del SISCAT en el Registre de Grups d'Interès de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic.

CSC – Consorci de Salut i d'Atenció Social de Catalunya

Novembre 2016

Serveis jurídics CSC

Antecedents normatius

Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Decret 171/2015, de 28 de juliol, sobre el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic.

Resolució JUS/2104/2015, de 21 de setembre, per la qual s'aproven els models de formularis electrònics de sol·licituds d'inscripció/esmenes de la inscripció de grups d'interès davant el Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic.

Acord GOV/82/2016, de 21 de juny, pel qual s'aprova el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, i altres mesures en matèria de transparència, grups d'interès i ètica pública.

1. Finalitat i àmbit objectiu d'aplicació

Per què es crea el Registre?

La creació del Registre de Grups d'Interès (RGI) té com a finalitat la inscripció i control dels grups d'interès i donar publicitat a les actuacions, les reunions, les comunicacions, els informes i altres contribucions dels grups d'interès amb l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic. El RGI s'adscriu al departament competent en matèria d'entitats jurídiques (Departament de Justícia).

Quin objectiu té?

En aquest sentit, es pretén donar publicitat a totes les activitats dutes a terme amb la finalitat d'influir directament o indirecta en els processos d'elaboració o aplicació de les polítiques i presa de decisions i inclou les comunicacions amb càrrecs públics, autoritats i empleats públics, així com les contribucions i participacions voluntàries en consultes sobre propostes normatives, actes jurídics o altres consultes.

2. Definicions i àmbit subjectiu d'aplicació

Què és un grup d'interès?

Són aquelles persones físiques o jurídiques i les organitzacions que treballen per compte propi i participen en l'elaboració i l'aplicació de les polítiques públiques de la Generalitat i del seu sector públic en defensa d'interessos de terceres persones o organitzacions.

Aquests s'han d'inscriure al RGI i també les plataformes, xarxes o altres formes d'activitat col·lectiva que, encara que no tinguin personalitat jurídica, constitueixen de facto una font d'influència organitzada i duen a terme activitats incloses en l'àmbit objectiu d'aplicació del RGI.

Què inclou el sector públic de la Generalitat?

Els organismes, els ens públics, els ens instrumentals, les entitats independents i les entitats vinculades amb la Generalitat que estiguin incloses al Registre del sector públic de la Generalitat de Catalunya.

3. Contingut del RGI i règim d'inscripció i cancel·lació

Què inclou el RGI?

- Una relació categoritzada de les persones i organitzacions que siguin grup d'interès.
- La informació, les comunicacions i les consultes que aquests tractin amb la voluntat d'influir en les polítiques i presa de decisions o respecte les propostes normatives i actes jurídics.
- El codi de conducta comú i altres compromisos similars.
- El sistema de control i fiscalització.

Aquesta informació és pública llevat d'aquelles dades personals sotmeses al règim de protecció de dades.

Com formar part del RGI?

La inscripció es realitza mitjançant la presentació d'una sol·licitud per part del representant del grup d'interès que es tramita electrònicament emplenant una sèrie de formularis, amb signatura electrònica, i adjuntant la documentació necessària i una declaració responsable. Aquesta sol·licitud s'ha de resoldre en un termini màxim de dos mesos i, en tot cas, el silenci és positiu.

<http://justicia.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/registre-grups-interes>

Pot suposar la cancel·lació de la inscripció al RGI els casos de cessament de les activitats del grup d'interès, de mort de la persona física, d'extinció de la personalitat jurídica, d'incompliment dels requisits per ser grup d'interès o de sanció administrativa o condemna judicial ferma.

4. Categories i classificació dels grups d'interès

Una entitat del SISCAT, s'ha d'inscriure com a grup d'interès?

En el cas de les entitats proveïdores del SISCAT és produeix una doble situació.

Així, si bé per raó de l'activitat que realitzen, totes les entitats podrien ser susceptibles de ser inscrites com a grup d'interès, en canvi, per raó de la seva naturalesa, algunes quedaran excloses.

En aquest sentit, les entitats del SISCAT que tinguin una participació majoritària de la Generalitat, al ser considerades sector públic de la Generalitat, ocupen la posició de l'Administració i, per tant, la d'aquell al que es pretén influir. En conseqüència, aquestes no s'han d'inscriure com a grup d'interès sinó que formen part del titular del RGI.

En canvi, les fundacions privades i les entitats públiques del sector públic local si que són susceptibles de ser inscrites com a grup d'interès per raó de l'activitat que desenvolupen, atès que queden situats en la posició de "l'administrat" i no de l'Administració.

En quina categoria es poden inscriure?

En aquests casos, les fundacions es podran inscriure amb la subcategoria de "fundacions i associacions", les empreses públiques i societats mercantils amb la de "empreses i grups d'empreses" i els consorcis del sector públic local amb la de "corporacions de dret públic".

Es pot formar part del RGI i al mateix temps haver de crear el seu registre?

Si, el sector públic local, a més de formar part del RGI de la Generalitat en els casos comentats anteriorment, també ha de tenir un registre de grups d'interès propi, tal com es preveu a la Llei de transparència de Catalunya.

En tot cas, actualment s'està configurant un registre de grups d'interès de Catalunya en el que els ens locals podran adherir-se per donar compliment al Decret 171/2015. Per tant, una entitat local pot estar inscrita al RGI de la Generalitat i al mateix temps haver de disposar d'un registre propi.

5. Efectes i compromisos dels grups d'interès

Quines avantatges té la inscripció?

Les avantatges que suposa la inscripció al RGI es corresponen més en aspectes reputacionals, d'accessibilitat i d'informació.

Així, permet presentar-se davant dels càrrecs, autoritats i empleats públics com a grup d'interès inscrit, però també formar part de les llistes de distribució per rebre alertes automàtiques sobre tramitacions i consultes públiques respecte les activitats i iniciatives de la Generalitat sobre matèries d'interès dels grups inscrits.

També permet deixar constància de la seva contribució en les consultes públiques en qualitat de grup d'interès inscrit al RGI.

A què et compromet la inscripció al RGI?

En primer lloc, implica un compromís de facilitar una determinada informació del grup d'interès.

En aquest sentit, mitjançant una declaració responsable s'ha d'informar de les activitats que es duen a terme, del seu àmbit d'interès i de les fonts de finançament, i aquesta informació s'ha d'anar actualitzant a través d'una declaració responsable d'actualització.

En segon lloc, a presentar una declaració responsable que faciliti aquesta informació, la qual s'ha de correspondre amb la documentació acreditativa corresponent. Aquesta documentació no s'ha d'adjuntar, però sí que el representant ha de subscriure que es correspon amb la informació facilitada.

La informació es correspon amb una informació general bàsica (nom de l'entitat i del representant, domicili, dades de contacte, etc.) i una informació específica (activitats incloses en l'àmbit d'aplicació del RGI i informació financera). Aquesta informació s'ha d'anar actualitzant pel grup d'interès en els casos de modificació de la informació bàsica en un termini de 3 mesos i en un any per a la informació específica.

A la vegada, la declaració responsable implica al mateix temps l'acceptació del codi de conducta comú i de les obligacions que comporta la inscripció.

En tercer lloc, l'acceptació d'aquest codi de conducta suposa que el grup d'interès s'ha de comportar d'acord a les regles ètiques en la pràctica d'activitats de participació activa en polítiques públiques o en processos de presa de decisions de l'àmbit de la Generalitat.

Es pot accedir a aquesta informació?

Qualsevol ciutadà pot accedir gratuïtament a la informació del RGI donat que la informació que conté és pública, llevat de les dades de caràcter personal.

6. Codi de conducta comú

Quines conductes preveu?

El codi de conducta comú és el conjunt de regles ètiques que conformen un mínim estàndard ètic que els grups d'interès es comprometen a complir. De tota manera, un grup d'interès pot afegir més compromisos dels que es preveuen en aquest mínim establert al Decret 171/2015 i a l'ACORD GOV/82/2016.

Aquest mínim es correspon amb conductes tals com respectar les institucions i les persones amb les que es relacionen en el marc de la seva activitat, ser transparent, no difondre la informació confidencial, actuar amb integritat i honestat, no posar a les autoritats i càrrecs públics en situacions de conflicte d'interessos, no influir deshonestament en la presa de decisions, no fer un ús abusiu del RGI, entre d'altres.

7. Seguiment i control del RGI

Com es fiscalitza i controla un grup d'interès?

A través d'actuacions de verificació, de procediments d'alertes o de procediments d'investigació i tramitació de denúncies.

Les actuacions de verificació consisteixen en controls de qualitat sobre la veracitat de les dades aportades per part de l'òrgan responsable del Registre. Si aquest detecta un error o omissió, requerirà al grup d'interès a esmenar-ho en 10 dies o, en el seu cas, a formular-hi al·legacions. En cas de no atendre el requeriment, es podria suspendre la inscripció al RGI.

El procediment d'alertes es produeix quan qualsevol persona detecta una incidència respecte alguna informació errònia o omissió rellevant que consta al RGI. L'òrgan responsable comprovarà que no es produeixi cap divergència i, en el cas que se'n detecti alguna, acudirà a l'actuació de verificació anterior.

El procediment d'investigació i tramitació de denúncies és aquell que s'inicia quan qualsevol persona denuncia que s'incompleixen les obligacions establertes a la Llei de transparència o al codi de conducta comú per als grups d'interès. L'òrgan responsable valorarà si ha d'iniciar un procediment d'investigació i, si s'escau, suspendre cautelarment la inscripció.

Si de la denúncia i posterior investigació s'aprecien l'existència d'indicis racionals de la comissió de conductes infractores, es donarà trasllat a l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador previst a la Llei de transparència.

Com es fa el seguiment?

El seguiment del RGI es realitzarà de dues maneres.

D'una banda, a través d'informes d'estadístiques que semestralment l'òrgan responsable del RGI elaborarà sobre l'activitat i funcionament d'aquest durant els sis mesos precedents i es publicarà al Portal de la Transparència.

D'altra banda, mitjançant un informe anual que el conseller del departament competent en matèria d'entitats jurídiques (actualment Justícia) elevarà al Govern sobre l'activitat i funcionament del RGI durant l'exercici i sobre el resultat de les actuacions de control i fiscalització dels grups d'interès inscrits.

8. Tractament de dades

Quin tractament tenen les dades que es faciliten?

Les dades i la informació electrònica del RGI són objecte de tractament automatitzat i s'integren en una base de dades única que ha de complir les normes de seguretat que en cada cas disposi la normativa vigent.

Així, s'ha creat el fitxer anomenat "Registre de grups d'interès de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic", adscrit al Departament de Justícia, on es detalla la denominació, la finalitat i els usos previstos, les persones afectades, el procediment de recollida i la procedència de les dades, el sistema de tractament, les cessions de dades previstes, entre d'altres qüestions relacionades.

9. Publicitat del Registre de Grups d'Interès

Què ha de publicar el sector públic de la Generalitat?

Segons el Decret de creació del RGI, aquest ha de donar publicitat de les actuacions dels grups d'interès, especialment de les reunions i audiències tingudes amb càrrecs públics, autoritats i empleats públics i de les comunicacions, els informes i altres contribucions en relació amb les matèries tractades.

Per tant, hi ha dos àmbits d'informació a publicar.

En primer lloc, les reunions que tinguin els càrrecs i autoritats d'una entitat pública de la Generalitat amb els grups d'interès en relació amb les activitats d'aquests que pretenguin influir en la presa de decisions o en l'elaboració i aplicació de polítiques públiques.

Així, caldria publicar una agenda de les reunions que s'emmarquin en la consideració anterior en la que haurà de constar la data de la reunió, el nom del grup d'interès, si està inscrita o en procés, el

número de registre si ja el té, del tipus de trobada (reunió, inauguració, acte, etc.), el tema que justifiqui la trobada i el càrrec o càrrecs que hi assistiran.

En segon lloc, les comunicacions, els informes i altres contribucions que els grups d'interès aportin a una entitat pública quan es produeixi amb una voluntat d'influir en decisions o polítiques públiques. En aquest sentit, també caldria publicar un registre on hi constés la recepció de documentació, informació o qualsevol aportació que s'hagi dirigit amb aquesta finalitat per un grup d'interès. Per això, en termes similars a l'agenda dels càrrecs i autoritats, es podria tractar d'un registre on hi constés la data d'enviament, el nom del grup d'interès, si aquest està inscrit o en procés, el número de registre si el té, el tipus d'informació (documents tècnics, reivindicacions expresses, propostes, presentacions comercials, etc.), el tema de la informació o el seu títol, i el càrrec o autoritat a qui va dirigit.

Què s'ha exclòs del RGI?

S'exclouen expressament del RGI les activitats següents:

- La prestació d'assessorament jurídic o professional vinculat directament a defensar els interessos afectats per procediments administratius.
- Les activitats destinades a informar un client sobre una situació jurídica general.
- Les activitats de conciliació o mediació dutes a terme en el marc de la llei.
- Les activitats d'assessorament amb finalitats informatives per a l'exercici de drets o iniciatives establerts per l'ordenament jurídic.
- Les activitats realitzades per les administracions corporatives en el marc de les funcions públiques que els hi atribueix l'ordenament jurídic.
- Les activitats dels sindicats i associacions empresarials en defensa i promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis.

Consideracions sobre exemples pràctics.

Si bé a dia d'avui persisteixen molts dubtes sobre l'abast de la norma de creació del RGI i que, a més, es poden trobar discrepàncies entre les diverses informacions que es publiquen en compliment del Decret 171/2015, no hem d'oblidar que la Llei de transparència de Catalunya i les normes que la desenvolupen s'han d'interpretar amb un criteri de màxima transparència, pel que davant del dubte o de la discrepància caldrà acudir a aquest criteri.

Una de les qüestions que més s'ha plantejat és si un càrrec d'una entitat ha de publicar una reunió amb un proveïdor seu en el marc d'un contracte adjudicat en un procediment de contractació.

En aquests casos, no cal publicar aquesta reunió. En canvi, si la reunió es produeix amb un potencial licitador que vol presentar la seva empresa i donar a conèixer les seves capacitats, en aquests casos sí que s'hauria de publicar el contingut de la reunió en els termes comentats abans.

Un altra possibilitat que genera dubtes és el cas de les reunions amb un sindicat. Doncs bé, l'article 7.3 exclou l'activitat dels sindicats de l'àmbit objectiu d'aplicació del Decret quan actuïn en defensa i promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis.

Per tant, quan una reunió amb un sindicat es produeixi, per exemple, per negociar les condicions laborals dels treballadors de l'entitat, quedaria exclosa de ser publicada. En canvi, si la reunió amb el sindicat es produeix per tractar o debatre un assumpte al marge d'aquesta funció, sí que s'haurà de publicar la trobada.

En conclusió, tot i la definició de l'àmbit objectiu del RGI i a pesar de les matèries que expressament s'han exclòs, queden molts supòsits respecte els quals no s'ha consolidat una posició. Mentrestant, es recomana acudir al criteri de màxima transparència.

Barcelona, a 30 de novembre de 2016